תוספתא קידושין

תוספתא

geulaquiz.com

פרק א

א האשה נקנית בשלש דרכים וקונה א״ע בשתי דרכים נקנית בכסף בשטר בביאה. בכסף כיצד נתן לה כסף או שוה כסף אמר לה הרי את מקודשת לי הרי את מאורסת לי הרי את לי לאינתו ה״ז מקודשת אבל נתנה היא לו כסף או שוה כסף ואמרה לו הריני מאורסת לך הריני מקודשת לך הריני לך לאינתו אינה מקודשת ובשטר כיצד צ״ל בשטר שיש בו ש״פ והלא היא מקודשת בדבר שיש בו ש״פ אלא אפילו כתב על חרס ונתן לה על נייר ונתן לה ה״ז מקודשת ובביאה כל ביאה שהיא לשם קדושין מקודשת שאינה לשם קדושין אינה מקודשת.

ב לא ישא אדם אשה עד שתגדל בת אחותו או עד שימצא את ההגון לו שנא׳ (ויקרא יט) ומלאה הארץ זמה זמה היא ר״א אומר זה פנוי [הבא] על הפנויה שלא לשם אישות ר״א אומר מנין שענוש לפני [מקום כבא] על אשה ואמה נאמר כאן זמה ונאמר להלן זמה שנאמר (ויקרא כ) ואיש אשר יקח את אשה ואת אמה זמה היא וגו׳ ר״א בן יעקב אומר מתוך שבא על נשים הרבה ואין ידוע על [איזו מהן בא והיא שקבלה מאנשים] הרבה ואין ידוע מאיזו מהן קבלה [נמצא זה נושא את בתו וזה נושא את אחותו] נמצא כל העולם מתמלא ממזרין לכך נאמר ומלאה הארץ זמה ר״י בן בתירא אומר הרי הוא אומר (ויקרא כ) ולא תזנה הארץ מזנין הן הפירות זה מזה [הוא] לא כהן ולא לוי ולא ישראל הכריעו חכמים לסייע דברי ר״י בן בתירא שנאמר (ירמיהו ג) שאי עיניך על שפים וראי איפה לא שוגלת וגו׳ וימנעו רביבים וגו׳.

ג איזהו גרעון כסף רצה לפדות א״ע בתוך השנים האלו מחשב את המעות ואת השנים ונותן לרבו מפני שיד העבד על העליונה איזו היא חזקת קרקעות נעל וגדר ופרץ כל שהוא הרי זו חזקה איזו היא חזקת עבדים נעל לו סנדלו [והתיר] לו סנדלו [והוליך אחריו כלים למרחץ ה״ז חזקה הגביהו ר״ש אומר] אין [לך] חזקה גדולה מזו.

ד וקונה א״ע בראשי אברים וקונה א״ע בכסף ע״י אחרים ובשטר על ידי עצמו מפני שהוא כנותן משמאלו לימינו דברי ר״מ וחכ״א בכסף ע״י עצמו בשטר ע״י אחרים ובלבד שיהא [כסף] של אחרים ואומר לו ע״מ שאין לך רשות אלא לפדות בו רשב״א [אמר] משום ר״מ אף בשטר ע״י אחרים אבל לא ע״י עצמו.

ה ספינה נקנית במשיכה ר׳ נתן אומר ספינה ואותיות נקנות במשיכה ובשטר איזו היא משיכה בין שמשך בין שהנהיג בין שקרא לה ובאת אחריו ה״ז משיכה איזו היא מסירה כל שמסר לו פרומביא ומוסרה ה״ז מסירה אימתי אמרו מטלטלין נקנין במשיכה ברשות הרבים או בחצר שאינה של שניהם ברשות הלוקח כיון שקבל עליו קנה ברשות המוכר עד שיגביה או עד שיוציא מרשות הבעלים ברשות זה המופקדים אצלו עד שיקבל עליו או עד שישכיר לו את [מקומו].

ו החליף עמו קרקעות בקרקעות מטלטלין במטלטלין קרקעות במטלטלין מטלטלין בקרקעות כיון שזכה [בו] נתחייב זה בחליפיו.

ז רשות [גבוה] בכסף כיצד גזבר שנתן מעות הקדש במטלטלין קנה הקדש בכ״מ שהוא [אבל בהדיוט] לא קנה עד שעה שימשוך אמירתו לגבוה כמסירתו להדיוט כיצד שור זה [הקדש] ובית זה הקדש אפילו מכאן ועד סוף העולם קנה [הקדש בכ״מ שהוא אבל בהדיוט] לא קנה עד [שיחזיק].

ח איזו היא מצות עשה שהזמן גרמא כגון סוכה ולולב ותפלין איזו היא מ״ע שלא הזמן גרמא כגון אבידה ושילוח הקן [מעקה] וציצית ר״ש פוטר את הנשים מן הציצית מפני שהוא מצות עשה שהזמן גרמא איזו היא מצות הבן על האב מאכיל ומשקה מלביש ומכסה מוציא ומכניס ומרחיץ את פניו ידיו ורגליו אחד האיש ואחד האשה אלא שהאיש סיפק בידו לעשות ואשה אין סיפק בידה לעשות מפני שיש רשות אחרים עליה איזו היא מצות אב על הבן למולו ולפדותו וללמדו תורה וללמדו אומנות ולהשיאו אשה וי״א אף להשיטו בנהר ר׳ יהודה אומר כל שאין מלמד את בנו אומנות כאילו מלמדו לסטות.

ט ר״ג אומר כל שיש בידו אומנות למה הוא דומה לכרם שמוקף גדר ולחריץ שהוא מוקף סייג וכל שאין בידו אומנות למה הוא דומה לכרם שאין מוקף גדר ולחריץ שאין מוקף סייג ר׳ יוסי אומר [משם] ר״ג כל שבידו אומנות למה הוא דומה לאשה שיש לה בעל בין שהיא מתקשטת ובין שאינה מתקשטת אין הכל מסתכלין בה ואם [אין] מתקשטת [היא] לא תהא לה מורא <בס״א ונראה> וכל שאין בידו אומנות למה הוא דומה לאשה שאין לה בעל בין מתקשטת בין שאינה מתקשטת הכל מסתכלין בה ואם [אין] מתקשטת [היא לא תהא לה מורא] ר׳ יוסי בר״א אומר משום ר״ג כל שבידו אומנות למה הוא דומה לכרם גדור שאין בהמה וחיה נכנסין [לתוכו] ואין עוברין ושבין נכנסין [לתוכו] ואין רואין את מה שבתוכו וכל שאין בידו אומנות למה הוא דומה לכרם פרוץ שבהמה וחיה נכנסין [לתוכו] ועוברים ושבים נכנסין [לתוכן] ורואין מה שבתוכו.

י ר״א בר״ש אומר כל מצוה שנתחייבו בה ישראל [עד שלא באו לארץ] נוהגת בארץ ובח״ל ושלא נתחייבו בה אלא משבאו לארץ אין נוהגת אלא בארץ חוץ מהשמטת מלוה וגאולת ממכר ושילוח עבד עברי שאע״פ שלא נתחייבו בהן אלא משבאו לארץ נוהגת בארץ ובח״ל.

יא העושה מצוה אחת מטיבין לו ומאריכין [לו] את ימיו ונוחל את הארץ וכל העובר עבירה אחת מריעין לו ומקצרין את ימיו ואינו נוחל את הארץ ע״ז נאמר (קוהלת ט) וחוטא אחד יאבד טובה הרבה בחטא יחידי שחטא זה איבד ממנו טובות הרבה לעולם יהא אדם רואה את עצמו כאילו חציו זכאי וחציו חייב עשה מצוה אחת אשריו שהכריע עצמו לכף זכות עבר עבירה אחת אוי לו שהכריע עצמו לכף חובה ע״ז נאמר וחוטא אחד יאבד טובה הרבה [בחטא] יחידי [שעשה זה] איבד ממנו טובות הרבה ר״ש בר״א אומר משום ר״מ לפי שהיחיד נידון אחר רובו והעולם נידון אחר רובו לעולם יהא אדם רואה [את] עצמו חציו זכאי וחציו חייב ואת העולם חציו זכאי וחציו חייב עשה מצוה אחת אשריו שהכריע א״ע ואת העולם לכף זכות עבר עבירה אחת אוי לו שהכריע את עצמו ואת העולם לכף חובה וע״ז נאמר וחוטא אחד יאבד טובה הרבה [בחטא יחידי שחטא זה איבד ממנו ומן העולם טובות הרבה] ר״ש אומר היה אדם צדיק כל ימיו ובאחרונה מרד איבד את הכל שנא׳ (יחזקאל לג) צדקת הצדיק לא תצילנו ביום פשעו היה אדם רשע כל ימיו ועשה תשובה באחרונה המקום מקבלו שנא׳ (שם) ורשעת הרשע לא יכשל בה ביום שובו מרשעו וגו׳. כל העוסק [בשלשתן] במקרא במשנה ובדרך ארץ על זה נאמר (קוהלת ד) והחוט המשולש לא במהרה ינתק.

פרק ב

א כשם שאין האיש מקדש לבנו בו ובשלוחו כך אין האשה מקדשת את בתה בה ובשלוחה.

ב [האומר לאשה הרי את מקודשת לי] ע״מ שאני יוסף ונמצא יוסף ושמעון ע״מ שאני בסם ונמצא בסם ובורסי ע״מ שאני בן עיר ונמצא בן עיר ובן כרך ה״ז מקודשת שאיני אלא יוסף ונמצא יוסף ושמעון שאיני אלא בסם ונמצא בסם ובורסי שאיני אלא בן עיר ונמצא בן עיר ובן כרך אינה מקודשת.

ג התקדשי לי בזו ובזו היתה אוכלת ראשונה אם נשתייר בידו ש״פ מקודשת ואם לאו אינה מקודשת התקדשי בכוס זה ובמה שבתוכו אם יש בו ש״פ מקודשת ואם לאו אינה מקודשת ולא זכתה אלא [בו] במה שבתוכו בלבד.

ד ע״מ שאני עני והיה עני והעשיר ע״מ שאני עשיר והיה עשיר והעני ע״מ שאני בסם והיה בסם ונעשה בורסי ע״מ שאני בורסי והיה בורסי ונעשה בסם ע״מ שאני בן עיר והיה בן עיר ונעשה בן כרך ע״מ שיש לי בנים והיו לו בנים [ואח״כ מתו] ע״מ שאין לי בנים ולא היה לו בנים ואח״כ נולדו לו ה״ז מקודשת.

ה שאיני אלא עני והיה עשיר והעני שאיני אלא עשיר והיה עני והעשיר שאיני אלא בסם שאיני אלא בורסי והיה בסם ונעשה בורסי שאיני אלא בן עיר והיה בן כרך ונעשה בן עיר שאיני אלא בן כרך והיה בן עיר ונעשה בן כרך שאין לי בנים והיו לו בנים ואח״כ מתו שיש לי בנים ולא היו לו ואח״כ נולדו אינה מקודשת זה הכלל כל שמתקיים בשעת קדושין אע״פ שבטל לאחר מכן ה״ז מקודשת וכל שאין מתקיים בשעת קדושין אע״פ שמתקיים לאחר מכן אינה מקודשת.

ו התקדשי לי בסלע זו ומשנטלתו מידו אמרה סבור הייתי שאתה כהן ואין אתה אלא לוי שאתה עשיר ואין אתה אלא עני ה״ז מקודשת זה הכלל כיון שנפלו קדושין לתוך ידה בין שהטעה בין שהטעתו היא ה״ז מקודשת ר״ש אומר אם הטעה לשבח ממון ה״ז מקודשת כיצד בדינר זה של כסף ונמצא של זהב רוצה היא בשל זהב יותר משל כסף עני ונמצא עשיר רוצה היא [בעשיר] יותר מבעני מודה ר״ש שאם הטעה לשבח יוחסין שאינה מקודשת.

ז התקדשי לי בסלע זו בפרה זו בטלית זו כיון שלקחה את הסלע ומשכה את הפרה והחזיקה [בטלית] ה״ז מקודשת.

ח כנסי לי סלע זו ובשעת מתנה אמר הרי את מקודשת [משנטלתו מידו רוצה מקודשת רוצה אין מקודשת הילך סלע זו שאני חייב לך בשעת מתנה אמר הרי את מקודשת לי רוצה מקודשת רוצה אין מקודשת] אם משנטלתו מידו אע״פ ששניהם רוצין אינה מקודשת.

ט התקדשי לי בסלע שיש לי בידך אינה מקודשת כיצד יעשה [יטלנו הימנו] ויחזור [ויתנו] לה ויאמר לה הרי את מקודשת לי התקדשי לי בסלע זו משנטלתו מידו הטילתו לים או לנהר אינה מקודשת התקדשי לי ואמרה לו תנוהו לפלוני אינה מקודשת נתן לה קידושיה ולא אמר לה הרי את מקודשת לי ר׳ יהודה אומר אינה מקודשת ר׳ יוסי אומר אם עסוקין באותו ענין מקודשת.

י התקדשי לי במנה זה ונמצא מנה חסר דינר אינה מקודשת היה בו דינר רע יחליף היה מונה ומשליך לתוך ידה ראשון ראשון יכולה היא שתחזור בו עד שעה שיגמור.

יא זה אומר במנה וזה אומר במאתים והלך זה לביתו וזה לביתו ואח״כ תבעו זה את זה [וקדשו] אם האיש תבע את האשה יעשו דברי האשה ואם האשה תבעה את האיש יעשו דברי האיש וכן המוכר חפץ לחבירו והיה מונה לתוך ידו יכול לחזור בו עד שיגמור זה אומר במנה וזה אומר במאתים והלך זה לביתו וזה לביתו ואח״כ תבעו זא״ז אם הלוקח תבע את המוכר יעשו דברי מוכר ואם המוכר תבע את הלוקח יעשו דברי [לוקח].

פרק ג

א האומר לאשה הרי את מקודשת לי בפקדון שיש לי בידך הלכה ומצאתו שנגנב או שאבד אם נשתייר בידה ש״פ מקודשת ואם לאו אינה מקודשת ובמלוה אע״פ שנשתייר בידה ש״פ אינה מקודשת ר״ש בר״א אומר מלוה כפקדון אם נשתייר בידה ש״פ מקודשת ואם לאו אינה מקודשת.

ב האומר לאשה הרי את מקודשת לי ע״מ שאדבר עליך לשלטון ואעשה עמך כפועל ונתן לה ש״פ ה״ז מקודשת מיד עד שיאמר לא דברתי ולא עשיתי דברי ר״מ וחכ״א אם נתקיים התנאי מקודשת ואם לאו אינה מקודשת רשב״ג אומר אין תנאי בכתובים שאינו כפול.

ג ע״מ שאדבר עליך לשלטון אם דבר עמה כדרך המדברים מקודשת ואם לאו אינה מקודשת [במה שאדבר עליך לשלטון אם דבר עמה בש״פ מקודשת ואם לאו אינה מקודשת].

ד [במה שאעשה עמך כפועל] אם עשה עמה בש״פ מקודשת בפעולה שאעשה עמך אם עשה עמה בש״פ מקודשת ואם לאו אין מקודשת ע״מ שאעשה עמך בפעולה למחר עשה עמה בש״פ מקודשת ואם לאו אינה מקודשת.

ה ע״מ שיש לי מאתים זוז ה״ז מקודשת שמא יש לו בסוף העולם ע״מ שיש לי במקום פלוני אם יש לו באותו מקום מקודשת ואם לאו אינה מקודשת [ע״מ שיש לי ביד פלוני אע״פ שאמר אין לו בידי מקודשת שמא עשו קנוניא עד שיאמר יש לו בידי אם אמר יש לו בידי מקודשת ואם לאו אינה מקודשת].

ו [ע״מ שאראך מאתים זוז אם הראה על השולחן אינה מקודשת שלא אמר להראותן אלא משלו] ע״מ שיש לי בית כור עפר ה״ז מקודשת שמא יש לו בסוף העולם ע״מ שיש לי במקום פלוני אם יש לו באותו מקום מקודשת ואם לאו אינה מקודשת ע״מ שאראך בית כור עפר אם הראה בבקעה אינה מקודשת שלא אמר להראות אלא משלו.

ז ע״מ שירצה פלוני אע״פ שאמר איני רוצה מקודשת שמא ירצה לאחר שעה עד שיאמר רוצה אני אם אמר רוצה אני מקודשת ואם לאו אינה מקודשת ע״מ שירצה אבא אע״פ שלא רצה האב ה״ז מקודשת [שמא יתרצה האב לאחר שעה מת האב מקודשת שמא] נתרצה האב שעה אחת לפני מיתתו מת הבן זה היה מעשה ובאו ולמדו את האב שיאמר איני רוצה.

ח כל תנאי שיש בו מעשה בתחילתו תנאו בטל כיצד הריני חולצך ע״מ שירצה אבא אע״פ שלא רצה האב ה״ז מקודשת הריני בועלך ע״מ שירצה אבא אע״פ שלא רצה האב מקודשת רשב״א אומר [משם] ר״מ רצה האב מקודשת לא רצה אינה מקודשת שלא היתה בעילה אלא מחמת תנאי הראשון כלל ארשב״א כל תנאי שאפשר לעשות בה ובשלוחה והתנה עמה תנאו קיים וכל שא״א לעשות אלא בגופה והתנה עמה תנאו בטל כיצד הריני מגרשך ע״מ שירצה אבא רצה האב מגורשת [לא רצה האב] אינה מגורשת הריני מקדשך ע״מ שירצה אבא רצה האב מקודשת לא רצה האב אינה מקודשת.

ט ע״מ שאם מתי לא תהא זקוקה ליבם ה״ז מקודשת ובטל תנאו שהתנה על מה שכתוב בתורה וכל המתנה על מה שכתוב בתורה תנאו בטל ע״מ שאין ליך עלי שאר כסות ועונה ה״ז מקודשת ותנאו קיים זה הכלל כל המתנה על מ״ש בתורה בדבר שהוא של ממון תנאו קיים בדבר שאינו של ממון תנאו בטל.

י ע״מ שאני עשיר אין אומרים כעשיר שבעשירים אלא כל שבני עירו [נוהגין כן] ע״מ שאני ת״ח אין אומרים כשמעון בן עזאי ולא כשמעון בן זומא אלא כל שבני עירו [נוהגין כן] בדינר זה של כסף ונמצא של זהב אינה מקודשת כיצד יעשה [יטלו] הימנה ויחזור [ויתננו] לה ויאמר הרי את מקודשת לי.

פרק ד

א הנותן רשות לשלשה לקדש לו אשה ר׳ נתן אומר בית שמאי אומרים יכולין שנים להעשות עדים ואחד שליח ב״ה אומרים שלשתן שלוחין ואין יכולין להעיד.

ב האומר לשלוחו צא וקדש לי אשה פלונית ממקום פלוני הלך וקדש [ממקום] אחר אינה מקודשת הרי היא במקום פלוני והלך וקדשה במקום אחר ה״ז מקודשת ר״א אומר בכולן ה״ז מקודשת עד שיאמר אי אפשי שתקדשנה [לי] אלא במקום פלוני.

ג האומר לחבירו צא וקדש לי אשה פלונית הלך וקדשה לעצמו מקודשת לשני מעכשיו [לאחר] שלשים יום ובא אחר וקדשה [לאחר] שלשים [יום] מקודשת לשני כיצד יעשו אחד נותן גט ואחד כונס אם היו שני אחים נפסלה מזה ומזה.

ד המקדש בטעות ובפחות מש״פ וכן קטן שקדש אע״פ ששלח סבלונות לאחר [מכן] אינה מקודשת שמחמת קדושין הראשונים שלח ואם בעל קנה ר׳ שמעון בן יהודה אומר [משם] ר״ש אע״פ שבעל לא קנה שלא היתה בעילה אלא מחמת קדושין הראשונים.

ה המקדש בגזילה ובפקדון או שחטף ממנה סלע וקדשה בו ה״ז מקודשת אמר לה התקדשי לי בסלע שיש בידך אינה מקודשת כיצד יעשה יטלנו [הימנה] ויחזור [ויתננו] לה ויאמר הרי את מקודשת לי.

ו המקדש בבשר מעשר אפילו לאחר שחיטה אינה מקודשת בעצמיו בגידיו בקרניו בטפליו בדמו בחלבו ובעורו ובגיזתו ה״ז מקודשת המקדש בין בקדשי קדשים בין בקדשים קלים אינה מקודשת בהקדש במזיד קידש מפני שמעל בשוגג לא [מעל] דברי ר״מ ר׳ יהודה אומר אם יש לו בהן טובת הנאה ש״פ מקודשת ואם לאו אינה מקודשת א״ר נראין דברי ר׳ יהודה בהקדש ודברי ר״מ במעשר שני.

ז המקדש ביין נסך ובעבודת כוכבים [בעיר] הנדחת ויושביה בעורות לבובין באשירה ופירותיה בבימוס ומה [שעליו] במרקוליס ומה שעליו ובכל דבר שחל עליו איסור עבודת כוכבים כולם אע״פ שמכרן וקדש בדמיהן אינה מקודשת במי חטאת ובאפר חטאת מקודשת ר׳ יהודה אומר אם יש לו בהן טובת הנאה ש״פ מקודשת ואם לאו אינה מקודשת.

ח האומר לאשה הרי את מקודשת לי לאחר שאתגייר [לאחר] שתתגיירי לאחר שאשתחרר לאחר שתשתחררי לאחר שימות בעליך לאחר שתמות אחותך או לאחר שיחלוץ ליך יבמיך בכולם אע״פ שנתקיים התנאי אינה מקודשת.

ט קדשתי את בתי ואיני יודע למי קדשתיה בא אחד ואמר אני קדשתיה נאמן לכונסה אם משכנסה בא אחד ואמר אני קדשתיה לא כל הימנו לאסרה קדשתי את בתי הקטנות בכלל [ולא הגדולות בכלל נתקדשה בתי אין הקטנות בכלל] גרשתי את בתי הקטנות בכלל ואין הגדולות בכלל נתגרשה בתי אין הקטנות בכלל נשבית ופדיתיה או שנבעלה לאחד מן הפסולין לא כל הימנו לאוסרה קדשתי את בתי והיה לו עשר בנות כולן אסורות מן הספק אם אמר גדולה לא נתקדשה אלא גדולה ואם אמר קטנה לא נתקדשה אלא קטנה.

י ב׳ אחים שקדשו שתי אחיות זה אינו יודע לאיזו קדש וזה אינו יודע לאיזו קדש שניהם אסורין מן הספק אם היו עסוקין בגדולה לגדול ובקטנה לקטן אומר אני גדולה לא נתקדשה אלא לגדול וקטנה לא נתקדשה אלא לקטן.

יא קדשתיך והיא אומרת לא נתקדשה אלא בתי הוא אסור בקרובות גדולה והגדולה מותרת בקרוביו ומותר בקרובות קטנה וקטנה אסורה בקרוביו קדשתי את בתך והיא אומרת לא קדשת אלא אותי אסור בקרובות קטנה וקטנה מותרת בקרוביו ומותר בקרובות גדולה וגדולה אסורה בקרוביו.

יב כהנת ולויה וישראלית שנשאו לגר הולד גר לעבד משוחרר הולד עבד משוחרר כותי ועבד שבאו על בת ישראל והולידה בן הולד ממזר ר״ש בן יהודה [אמר משם] ר״ש אין ממזר אלא מן האשה שאיסורה איסור ערוה וחייבין עליה כרת.

פרק ה

א גירי וחרורי ממזרי ונתיני שתוקי ואסופי וכל האסורין לבא בקהל מותרים לבא זה בזה דברי ר״מ ר׳ יהודה אומר ד׳ קהלות הן קהל כהנים קהל לוים קהל ישראל קהל גרים והשאר מותרים לבא זה בזה וחכ״א שלש קהלות הן קהל כהנים קהל לוים קהל ישראל ר׳ אליעזר אומר כל האסורין בקהל ודאן בודאן מותר ודאן בספקן ספיקן בודאן וספיקן בספיקן אסור.

ב אלו הן הספיקות שתוקי ואסופי וכותי וכן היה ר׳ אליעזר אומר ממזר לא ישא את [הממזרת וכותי] לא ישא את [הכותית] וכן שתוקי ואסופי כיוצא בהן.

ג גר ועבד משוחרר [מותר] בממזרת והולד ממזר דברי ר׳ יוסי ר׳ יהודה אומר גר לא ישא [את הממזרת] גר ועבד משוחרר וחלל מותרין בכהנת איזו היא עיסה כל שאין בה לא [משם נתינה] ולא [משם] ממזרת ולא [משם] עבדי מלכים אמר רבי מאיר שמעתי כל שאין בה אחד מכל אלו כשרה לכהונה רשב״א אומר [משם] רבי מאיר וכן היה רבי שמעון בן מנסיא אומר כדבריו מפני מה אמרו עיסה פסולה לכהונה מפני שספק חללים שנטמעו בה מכירין ישראל נתינין וממזרין שביניהן ואין מכירין חללים שביניהן.

ד בת חלל זכר פסולה מן הכהונה לעולם רבי יהודה אומר בת גר זכר כבת חלל זכר ופסולה מן הכהונה עיסה פסולה [לכהונה] נשאת לישראל בתה כשרה לכהונה גיורת וחללה פסולה לכהונה נשאת לישראל בתה כשרה לכהונה שבויה פסולה לכהונה נשאת לישראל בתה כשרה לכהונה שפחה פסולה לכהונה נשאת לישראל בתה כשרה לכהונה נמצאו ישראל מקוה לכהנים ושפחה מקוה לכל הפסולין.

ה נתינין וממזרין טהורין לעתיד לבא דברי ר׳ יוסי ר״מ אומר אין טהורין אמר לו ר׳ יוסי והלא כבר נאמר (יחזקאל ל״ו:כ״ה) וזרקתי עליכם מים טהורים וטהרתם אמר לו ר״מ (שם) מכל טומאותיכם ומכל גלוליכם א״ר יוסי מה ת״ל אטהר אתכם אפילו מן הנתינות ומן הממזרות.

ו מצרי שנשא מצרית אדומי שנשא אדומית ראשון ושני אסור ושלישי מותר א״ר יהודה בנימין גר מצרי היה לי חבר מתלמידי ר׳ עקיבה ואמר אני גר מצרי ונשאתי [אני] אשה גיורת מצרית והריני הולך להשיא אשה לבני בת גיורת מצרי כדי [שיהא] בן בני כשר לבא בקהל שנא׳ (דברים כ״ג:ט׳) דור שלישי יבא להם בקהל ה׳ אמר לו ר״ע בנימין טעית הלכה משעלה סנחריב ובלבל את כל האומות לא עמונים [ומואבים] במקומן [ולא מצרי ואדומי במקומן] אלא עמוני נושא מצרית ומצרי נושא עמונית ואחד מכל אלו נושא אחת מכל משפחות האדמה ואחד מכל משפחות האדמה נושא אחת מכל אלו הכל הולך אחר הולד.

ז לויה וישראלית מוסיפין עליהם עוד אחת הרי שתים עשרה בדק את האם אין צריך לבדוק את הבנים בדק את הבנים א״צ לבדוק את האם בדק את הגדולים אין צריך לבדוק את הקטנים בדק את הקטנים אין צריך לבדוק את הגדולים בד״א באשה אחת אבל בשתי נשים בדק את האם צריך לבדוק את הבנים את הבנים צריך לבדוק את האם בדק את הגדולים צריך לבדוק את הקטנים צריך לבדוק את הגדולים.

ח האומר בני זה ממזר אין נאמן בני זה בן גרושה או בן חלוצה על הקטן נאמן על הגדול אין נאמן דברי ר׳ יהודה וחכ״א אפילו שניהם אומרים על העובר שבמעיה ממזר אין נאמנים.

ט מי שיצא הוא ואשתו למדינת הים ובא הוא ואשתו ובניו ואמר אשה שיצתה עמי למדה״י הרי היא זו ואלו בניה אין צריך להביא ראיה לא על האשה ולא על הבנים מתה ואלו בניה [מביא] ראיה על הבנים ואין צריך להביא ראיה על האשה נאמנת אשה שתאמר אלו בני אשה שנשאתי במדה״י הרי היא זו ואלו בניה צריך להביא ראיה על האשה ואין צריך להביא ראיה על הבנים ומביא ראיה על הגדולים ואינו מביא ראיה על הקטנים.

י מתיחדת אשה אחת עם שני אנשים אפילו שניהם כותים אפילו שניהם עבדים אפילו א׳ כותי וא׳ עבד חוץ מן הקטן שאינה בושה לשמש כנגדו אחותו [חמותו] ושאר כל עריות שבתורה לא יתיחד עמהן אלא ע״פ שנים אבל היא לא תתיחד אפילו עם מאה עובדי כוכבים ר׳ אלעזר אומר אף מי שיש לו אשה ובנים ואין שרוין אצלו לא ילמד סופרים ר׳ יהודה אומר רווק לא ירעה בהמה דקה ולא ישנו שני רווקים בטלית אחת וחכמים מתירין אמרו לו לא נחשדו ישראל על כך.

יא היה ר׳ מאיר אומר יש איש ואשה שמולידין חמש אומות כיצד עובד כוכבים שיש לו עבד ושפחה ולהם שני בנים נתגייר אחד מהם נמצא אחד גר ואחד עובד כוכבים נתגייר רבן וגיירן לעבדים והולידו בן הולד עבד נשתחרר אחד מהן והולידו בן הולד ממזר נשתחררה שפחה ובא עליה אותו עבד והולידו בן הולד משוחרר נשתחררו שניהם והולידו בן הולד עבד משוחרר יש שמוכר את אביו ליתן לאמו כתובה כיצד מי שיש לו עבד ושפחה והולידו בן שיחרר שפחתו ונשאה וכתב כל נכסיו לבנה זה הוא שמוכר אביו ליתן לאמו כתובה.

יב כל שעסקו עם הנשים לא יתיחד עם הנשים כגון [הסדידין והסריקות והגרדין והרוכלין והחייטין והספלין והכובסין והנקורות] ר׳ [מאיר] אומר אין לך אומנות [שעברה מן העולם אלא אוי לו לאדם] שרואה את הוריו באומנות פגומה ר׳ אומר לעולם [ישתדל אדם וילמד את בנו] אומנות נקייה וקלה [ויתפלל] לפני מי שהעושר שלו שאין לך אומנות שאין בה עניות ועשירות להודיעך שאין עושר ועוני מן האומנות.

יג [אמר] רשב״א [הראית מימיך] ארי סבל צבי קייץ שועל חנוני זאב מוכר קדרות ובהמה חיה ועוף שיש להם אומנות והם מתפרנסין שלא בצער והן לא נבראו אלא לשמשני ואני לשמש את קוני והלא דברים ק״ו [ומה הם] אלו שלא נבראו אלא לשמשני הרי הן מתפרנסין שלא בצער אני שנבראתי לשמש את קוני אינו דין שאתפרנס שלא בצער אלא שהרעותי את מעשי וקפחתי פרנסתי.

יד ר׳ נהוראי אומר מניח אני כל אומנות שבעולם ואיני מלמד את בני אלא תורה שאוכלין [שכר עמלה] בעולם הזה והקרן קיימת להם לעולם הבא לפי שכל אומנות שבעולם אין עומדין לאדם אלא בנערותו בזמן שכחו עליו אבל אם בא לידי חולי או לידי זקנה או לידי מדת היסורין אין עושה מלאכה לסוף שמת ברעב אבל תורה משמרתו לאדם מכל רע בנערותו ונותנת לו אחרית ותקוה בזקנותו בנערותו מהו אומר (ישעיהו מ׳:ל״א) וקוי ה׳ יחליפו כח יעלו אבר כנשרים וגו׳ [בזקנותו מהו אומר (תהילים צ״ב:ט״ו) עוד ינובון בשיבה וגו׳] וכן אתה מוצא באברהם אבינו שברכו המקום בזקנותו יתר מנערותו שנא׳ (בראשית כ״ד:א׳) ואברהם זקן בא בימים (שם) וה׳ ברך את אברהם בכל רמ״א שלא היתה לו בת [ר׳ אומר משם] ר׳ יהודה שהיתה לו בת ר׳ אלעזר המודעי אומר זו אצטגנינות שהיתה [בידו] של אברהם אבינו שהכל היו באין לפניו ר״ש בן יוחאי אומר זו מרגלית טובה שהיתה תלויה בצווארו של אברהם אבינו שכל [הרואה אותה מיד נתרפא] משמת אברהם אבינו נטלה המקום ותלאה בגלגל חמה [מדה שניה] שלא מרד עשו בימיו [מדה שלישית] שעשה ישמעאל תשובה בימיו אחרים אומרים בת היה לאברהם ובכל שמה וברכו המקום בזקנותו יתר מנערותו וכל כך למה מפני שעשה את התורה עד שלא באת שנא׳ (בראשית כ״ו:ה׳) עקב אשר שמע אברהם בקולי וישמור משמרתי מצותי חוקותי ותורותי תורתי לא נאמר אלא ותורותי מלמד שנתגלו לו טעמי תורה ודקדוקיה.